

Jaarverslag 2022

Publieksversie

Inhoudsopgave

Colofon:

Fotografie: ANP: p.5 (rechtsonder), 15, 16. • Eveline Beijts: p.14, Caroline Sikkenk: p.3 • Daniel van de Wetering: p.8 (rechts).
Goedele Monnens: cover, p.2, 4, 5 (middenonder, linksboven), 6, 7, 8 (links), 9, 10, 11, 19 (rechts), 21, 22 • Klaas Fopma: p.5 (midden), 12.
Youssef Amakran: p.17.

Vormgeving: Studio Stennis, Ivo Mulder

Statutaire naam: Stichting VluchtelingenWerk Nederland
Adres: Surinameplein 122
1058 GV Amsterdam
Kamer van Koophandel: 40532333
Datum oprichting: 19 september 1979
Laatste statutenwijziging: 17 februari 2022
URL/internet adres: www.vluchtelingenwerk.nl
Informatie: info@vluchtelingenwerk.nl
Telefoon: (0)20 346 72 00

Op de cover

Vrijwilliger Helma en Marharyta uit Oekraïne, met op de achtergrond het voormalige kantoorpand waar Marharyta wordt opgevangen. Ze vluchtte in april met haar 8-jarige zoon naar Nederland. 'Elke week komt er op een vast tijdstip iemand van VluchtelingenWerk naar onze locatie. Dat is een fijn idee, want als je nieuw bent, heb je hulp nodig. Met het regelen van een school voor mijn zoon, mijn werk of soms hele kleine dingen, zoals het versturen van documenten.'

Voorwoord

VluchtelingenWerk is mensenwerk. En alles wat wij doen begint daarmee: met contact maken, aandacht geven, en wérkelijk luisteren van mens tot mens. Om vervolgens vluchtelingen, die gedwongen huis en haard hebben achtergelaten, concreet te helpen een nieuw thuis te vinden. Het universele recht voor mensen om in een ander land asiel aan te vragen, vormt daarbij ons fundament.

Iedereen die betrokken is bij VluchtelingenWerk doet dat vanuit die humane grondhouding. Of het nu gaat om geld doneren voor een jongerenproject in een azc of meegaan naar een gesprek met de IND. Om lobbyen in de Tweede Kamer voor menswaardiger migratiebeleid of door juridische bijstand te verlenen aan statushouders. Bevlogen en betrokken doen we ons werk. Dagelijks als het kan, 24/7 als het moet.

Een jaar van uitersten

2022 was een jaar van uitersten dat ook het uiterste vroeg van onze medewerkers. Eind januari brak de oorlog in de Oekraïne uit, die ruim 86.000 ontheemden naar ons land bracht. Dat betekende niet alleen een verdubbeling van het aantal vluchtelingen dat we doorgaans in Nederland opvangen. Ook vanwege de bijzondere aard van de opvang – mensen werden zonder asielprocedure direct verspreid over de Nederlandse gemeenten – was het een gigantische uitdaging.

Hartverwarmend enthousiasme

En dan moest ook nog het hartverwarmende enthousiasme waarmee talloze Nederlanders wilden helpen in banen worden geleid. Onze bijzondere dank gaat dan ook uit naar al onze medewerkers die zich in die maanden dag en nacht hebben ingezet om de komst van de Oekraïners tot een succes te maken. De websites RefugeeHelp en RefugeeWork die we hebben opgezet, zijn daar mooie voorbeelden van.

Buiten slapen

2022 was helaas ook het jaar waarin het Nederlandse opvangsysteem door zijn bodem zakte, met als dieptepunt de crisis in aanmeldcentrum Ter Apel. De buiten slapende vluchtelingen, soms zelfs zonder eten en drinken, staan nog steeds op ons netvlies. Samen met vele andere hulporganisaties deden we wat we konden om de ergste nood te lenigen. Wij zagen toen opnieuw hoe onze medewerkers en vrijwilligers zich, ook onder die vreselijk slechte omstandigheden, inzetten om er voor deze mensen te zijn en te redden wat er te redden viel. Ondanks dat ze machteloos stonden vanwege het gebrek aan opvangplekken. Wat we toen bereikt hebben is dat sindsdien elke vluchteling in dit land een dak boven het hoofd heeft. Maar met die absolute ondergrens wilden we als organisatie uiteraard geen genoegen nemen.

**Vuur aangewakkerd door liefde
Ontneemt de duisternis haar zuurstof
De deur opent
Ik ben thuis**

(Kejan*)

Vanwege de slechte kwaliteit van de (crisis-)noodopvang én het gebrek aan politiek draagvlak voor een structurele oplossing, besloten we om direct na de zomer een kort geding aan te spannen tegen de Staat en het COA. In hoger beroep kregen we voor elkaar dat alle opvanglocaties – op termijn – aan minimale wettelijke eisen moeten voldoen. Geen harde deadline, maar wel een juridisch kader voor de toekomst.

Bewondering

Terugkijken op een jaar als dit kan niet zonder al onze vrijwilligers, betaalde krachten en ook onze donateurs te bedanken voor hun geweldige bijdrage aan een menswaardige omgang met vluchtelingen, waar ze ook vandaan komen. Hun betrokkenheid vormt een vaste waarde in onze organisatie en is onmisbaar in de grillige omgeving waarin ons werk zich in deze tijden afspeelt.

Slagvaardige organisatie

En het vraagt ook om een slagvaardige organisatie. Daar hebben we nu de basis voor gelegd, want dit jaar zijn we ook gefuseerd tot één VluchtelingenWerk Nederland. Ondanks dat zo'n verandering nooit vanzelf gaat en het van al onze medewerkers extra inzet vraagt, heeft het ons uiteindelijk vleugels gegeven.

Dit jaar van uitersten konden we afsluiten met een toename aan medewerkers, vrijwilligers én donateurs. Dat onderstreept niet alleen het succes van ons nieuwe organisatiemodel, maar vooral ook het feit dat een menswaardige vluchtelingenopvang in ons land op een groeiend draagvlak kan rekenen.

Daar kunnen en moeten we ook het volgende jaar, met ongetwijfeld weer nieuwe uitdagingen, ons voordeel mee doen.

Bestuur VluchtelingenWerk Nederland
Frank Candel
Mirjam Huisman

*Uit een gedicht geschreven door Kejan, deelnemer van jongerenproject Wake Up Your Mind!.

Over Stichting VluchtelingenWerk Nederland

Stichting VluchtelingenWerk Nederland (VluchtelingenWerk) ondersteunt vluchtelingen en asielzoekers van het moment dat ze worden opgevangen in Nederland totdat ze zelfstandig hun weg hebben gevonden.

9.300 vrijwilligers vormen onze kracht

Met ruim 9.300 vrijwilligers zijn wij een vrijwilligersorganisatie bij uitstek. Onze vrijwilligers staan asielzoekers en vluchtelingen bij tijdens de vaak ingewikkelde procedures en maken vluchtelingen wegwijs in hun nieuwe woonplaats. Zij zijn de kracht van onze organisatie en vormen een brug tussen vluchtelingen en de maatschappij.

In 2022:

- Begeleiden we ruim 87.800 asielzoekers bij hun asielprocedure.
- Begeleiden we ruim 8.000 vluchtelingen met hun gezinshereniging.
- Zijn we actief in 280 gemeenten.
- Zijn we aanwezig in alle (crisis) noodopvanglocaties.
- Brengen we duizenden vluchtelingen en Nederlanders met elkaar in contact.

De Georgische Karen weet als geen ander hoe belangrijk de steun van vrijwilligers is, want toen hij twintig jaar geleden naar Nederland vluchtte werd ook hij bijgestaan door VluchtelingenWerk. Nu helpt hij tientallen vluchtelingen op weg, zoals de Oekraïense Natalia: 'Soms lijkt het of Karen kan toveren.'

[Lees het verhaal](#)

2022 in vogelvlucht

JAN
2022

Een krachtige start

Op 2 januari maken we een krachtige start, want vanaf dat moment gaan we van een vereniging met vijf leden, verder als één gezamenlijke stichting.

MRT
2022

Hulp voor Oekraïense vluchtelingen

Vier miljoen vluchtelingen die binnen een paar maanden hun land verlaten, en dat in Europa: het is ongekend. We zetten alle zeilen bij om Oekraïense vluchtelingen zo goed mogelijk bij te staan.

JUN
2022

Kracht van ontmoetingen

Op en rond wereldvluchtelingendag brengen we duizenden Nederlanders en vluchtelingen met elkaar in contact via ons ontmoetingsevenement Bakkie Doen? Ontzettend belangrijk, want waar ontmoetingen plaatsvinden ontstaat begrip.

SEP
2022

Opvangcrisis

Wanneer een oplossing voor inhumane leefomstandigheden in noodopvanglocaties uitblijft, starten we een kort geding tegen de Staat.

OKT
2022

24.000 steunbetuigingen

24.000 mensen tekenen onze steunbetuiging voor een humane opvang van asielzoekers. Daarmee laten we zien dat er draagvlak is voor de opvang van vluchtelingen.

NOV
2022

AAN DE SLAG!

Vluchtelingen willen graag werken en werkgevers zoeken personeel. Toch weten zij elkaar niet altijd te vinden. We lanceren het platform RefugeeWork om de twee groepen samen te brengen.

Missie

Wij zijn een onafhankelijke, breed samengestelde professionele organisatie, die zich op basis van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens met vele vrijwilligers inzet voor de bescherming van asielzoekers en vluchtelingen door persoonlijke steun en belangenbehartiging bij hun toelating, opvang en maatschappelijke participatie, primair in Nederland.

Visie

Wij onderscheiden drie essentiële onderdelen voor vluchtelingenbescherming: juridische veiligheid (asiel), maatschappelijke veiligheid (integratie) en internationale solidariteit. Deze drie essentiële onderdelen vormen, samen met draagvlak, onze vier hoofdthema's.

Doelstelling

Ons doel is het behartigen van de belangen van asielzoekers en vluchtelingen en hen begeleiden na hun aankomst in Nederland, tijdens de opvang en bij maatschappelijke participatie en integratie, zodat zij kunnen bouwen aan een zelfstandige toekomst. Dat doen we op basis van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Zowel in Nederland als daarbuiten, met name in Europa.

We dragen bij aan de ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties en werken aan maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Ons doel is het behartigen van de belangen van asielzoekers en vluchtelingen en hen begeleiden na hun aankomst in Nederland, tijdens de opvang en bij maatschappelijke participatie en integratie, zodat zij kunnen bouwen aan een zelfstandige toekomst. Lees meer over onze doelstellingen in het document [Visie2025](#).

[Lees meer](#)

Maatschappelijke begeleiding

Wanneer vluchtelingen het azc verlaten en naar een woning verhuizen in een nieuwe gemeente komt er ontzettend veel op hen af. Vaak hebben zij nog geen vangnet om op terug te vallen. Onze lokale vrijwilligers bieden essentiële maatschappelijke begeleiding bij het opbouwen van een nieuw, zelfstandig bestaan.

27.266 vluchtelingen begeleid

In 2022 bieden we in 280 gemeenten **maatschappelijke begeleiding** aan 27.266 vluchtelingen. Lokale vrijwilligers ondersteunen vluchtelingen met praktische zaken zoals een (zorg)verzekering en een energiecontract afsluiten. Vanaf 2022 kijken we nog meer naar hoe een vluchteling stappen kan zetten op alle leefgebieden (zoals wonen, leren en sociaal netwerk) en maken we samen een persoonlijk plan om te monitoren of het iemand ook daadwerkelijk lukt die stappen te zetten. Vluchtelingen geven onze maatschappelijke begeleiding een ruime voldoende, met gemiddeld een 7,7.

In 2022 hebben onze vrijwilligers extra aandacht voor de gevolgen van de extreem hoge kosten bij nieuwe energiecontracten. Ook zorgt nieuwe wetgeving, waardoor gemeenten de eerste maanden de vaste lasten van vluchtelingen betalen vanuit de uitkering, voor problemen.

Onze maatschappelijke begeleiding wordt lokaal uitgevoerd en versterkt door aanvullende diensten, zoals:

Aandacht voor mentale gezondheid

Vluchtelingen lopen door alles wat zij hebben meegemaakt een verhoogd risico op psychische problemen die hun participatie kunnen belemmeren. Ook het opbouwen van een nieuw bestaan in Nederland kan stress en onzekerheid met zich meebrengen. Met onze training **MindFit** bieden wij vluchtelingen die hiermee te maken krijgen handvatten om hun problemen op eigen kracht te boven te komen, zodat zij de regie over hun leven weer in handen kunnen nemen.

Preventie van schulden en armoede

Een gezonde financiële situatie is onmisbaar voor een goede integratie. Met de methode **Euro-Wijzer** ondersteunen we vluchtelingen om hun financiën op orde te krijgen en financiële problemen te voorkomen. Onder andere via groepscursussen, individuele budgetcoaching en informatie(video's) in verschillende talen.

400

vluchtelingouders ondersteund

Met ons project **Preventieve Ouderschapsondersteuning** sterken we vluchtelingouders in hun ouderrol. In 2022 volgen meer dan 400 vaders en moeders onze bijeenkomsten, waarin we hen onder andere stimuleren om te praten over hun opvoedvragen en uitleggen waar zij extra hulp kunnen krijgen als dat nodig is. In 2022 zien we een grote stijging in de vraag naar het project van gemeenten.

Begeleiding tijdens de asielprocedure

Tijdens de asielprocedure en ook daarna krijgen asielzoekers en vluchtelingen juridische ondersteuning van onze medewerkers en speciaal daarvoor getrainde vrijwilligers. Deze juridische ondersteuning wordt versterkt en aangevuld door verschillende projecten.

87.827 asielzoekers begeleid tijdens de asielprocedure

In 2022 begeleiden we 87.827 asielzoekers in opvanglocaties door heel Nederland bij hun asielprocedure. We geven asielzoekers voorlichting over de asielprocedure, zodat zij weten wat hen te wachten staat en met welke organisaties zij te maken krijgen. Ook analyseren onze vrijwilligers het vluchtverhaal en wonen ze in sommige gevallen de gehoren bij met de IND. Gedurende de ingewikkelde asielprocedure kunnen asielzoekers bij ons terecht met (juridische) vragen en bieden wij een luisterend oor.

Aanwezig in alle noodopvanglocaties

In 2022 zetten we alle zeilen bij om zo snel mogelijk aanwezig te zijn in alle (crisis)-noodopvanglocaties om ook de asielzoekers daar bij te staan. Aan het eind van 2022 gaat het om 252 locaties. Het vraagt om ontzettend veel flexibiliteit en improvisatievermogen van onze medewerkers en vrijwilligers. Sommige locaties zijn slechts twee weken in gebruik en het is vaak pas kort van tevoren bekend waar en wanneer nieuwe locaties worden geopend. Op lang niet alle locaties hebben we een eigen werkplek en de benodigde faciliteiten. Ook werken we samen met partners die nog niet bekend zijn met de doelgroep en weten we in het begin weinig over de asielzoekers die er worden opgevangen. Onze teams ter plaatse inventariseren de herkomstlanden van de asielzoekers en de stand van hun procedures, om daarna zo goed mogelijk hun vragen te beantwoorden. Veel asielzoekers in de (crisis)-noodopvang kampen met mentale problemen door de slechte leefomstandigheden en hun uitzichtloze situatie.

Speciale aandacht voor kinderen

2.010 kinderen die opgroeien in azc's en op noodopvanglocaties bezoeken in 2022 de bijeenkomsten van ons **project Time4You**. Kinderen kunnen hier bij vaste vrijwilligers terecht met vragen over de asielprocedure, hun verblijf in Nederland en andere onderwerpen die kinderen bezighouden. We maken ons grote zorgen over de groeiende groep kinderen die in (crisis)noodopvanglocaties verblijft, vaak wordt verplaatst en soms niet naar school kan. We werken in 2022 hard om te zorgen dat we ook op deze locaties aanwezig zijn met Time4You.

Teamleider Janneke vertelt over werken in een noodopvanglocatie. 'Voor rond de honderd mensen zijn er tien toiletten en vijftien douches. Wat de een schoon genoeg vindt, is voor de ander verschrikkelijk vies. Dat levert spanningen op.'

[Bekijk de video](#)

8.000

vluchtelingen begeleid bij gezinshereniging

We ondersteunen vluchtelingen bij de vaak ingewikkelde **gezinsherenigings**procedure, vanaf het moment van aanvraag tot aan de daadwerkelijke hereniging. We begeleiden onder andere bij het verzamelen en opsturen van benodigde documenten en onderhouden contact met de IND. In 2022 doen we ruim 8.000 aanvragen voor gezinshereniging en ondersteunen we vele duizenden vluchtelingen met hun gezinshereniging die al in voorgaande jaren is gestart.

524 kinderen op vakantie

Tijdens de **Kindervakantieweken** genieten vluchtelingkinderen van een onbezorgde week vol sport, spel en muziek in de Nederlandse natuur. In 2022 gaan 368 vluchtelingkinderen mee met een kinderweek. Daarnaast gaan er 84 eenoudergezinnen met 156 kinderen op een ouder-kindvakantie.

Duurzame terugkeerbegeleiding

Met ons project **Met Opgeheven Hoofd 3** begeleiden we asielzoekers en mensen zonder verblijfsvergunning die besluiten zelfstandig terug te keren. Terugkeer is een proces met emotionele en praktische belemmeringen. Wij ondersteunen bij de voorbereiding van een waardige terugkeer met toekomstperspectief. Dat doen we samen met vijftig lokale hulporganisaties. In 2022 starten we 27 trajecten en keren negen mensen daadwerkelijk terug. Ook begeleiden en monitoren we mensen die al eerder begonnen met een terugkeertraject.

Onze vrijwilligers bieden essentiële ondersteuning bij de vaak ingewikkelde gezinsherenigingsprocedure. De Eritrese Jima wachtte jarenlang op de gezinshereniging met haar dochter. Vrijwillig juridisch begeleider Mieke was haar steun en toeverlaat. 'Mieke voelde mijn verdriet.'

[Lees het verhaal](#)

Kennis delen en kennisontwikkeling

We delen onze kennis, expertise en ervaring intern en extern om de dienstverlening aan vluchtelingen te verbeteren.

8.085 vragen beantwoord door de Juridische Helpdesk
Vrijwilligers, medewerkers en asieladvocaten kunnen terecht bij de experts van de Juridische Helpdesk met vragen over de asielprocedure, landeninformatie en integratie. In 2022 beantwoordden onze experts 8.085 vragen. Veel vragen gaan over Oekraïners die toevallig in Nederland zijn ten tijde van de inval en Oekraïners die in de maanden daarna bescherming zoeken in Nederland. Ook komen er veel vragen binnen over Afghanen die risico lopen vanwege hun werk voor de Nederlandse troepen of politiemissies.

Bijeenkomsten

We organiseren online en offline informatiebijeenkomsten over allerlei onderwerpen. In 2022 volgen onder andere:

- Meer dan 350 asieladvocaten en andere belangstellenden de bijeenkomsten en verdiepingsmiddagen van onze [Werkgroep Rechtshulp aan Vluchtelingen \(WRV\)](#).
- Bijna 250 medewerkers een Landelijke Actualiteitendag of Themadag Gezinshereniging.

VluchtelingenWerk Academie

6.000 medewerkers en vrijwilligers volgen een training, cursus of themadag over onderwerpen als gezinshereniging, herkomstlanden of cultuursensitief werken. We bieden de lessen aan vanuit de VluchtelingenWerk Academie en de digitale leeromgeving die we in 2022 lanceren. Ook externe organisaties, zoals gemeenten, informeren naar verdiepende cursussen en workshops. Waar mogelijk, gaan we op deze verzoeken in.

Een aantal Afghaanse families wordt dankzij de inzet van de Helpdesk alsnog overgebracht naar Nederland en krijgt nu bescherming.

Begrip voor vluchtelingen

Met acties, media-inzet, campagnes, voorlichting en ontmoetingen vergroten we het draagvlak voor vluchtelingen in de samenleving. Want in een begripvolle samenleving kunnen zij gemakkelijker een nieuw leven opbouwen.

362

groepen in gesprek

Via ons ontmoetings- en voorlichtingsproject **Bekend Maakt Bemind** kunnen scholen, bedrijven en andere organisaties een vluchteling en een vrijwilliger uitnodigen. Zij geven samen voorlichting over vluchtelingen, maar het persoonlijke verhaal van de vluchteling staat centraal. In 2022 houden we 362 Bekend maakt Bemind-sessies, waarvan 316 op scholen.

5.000 cafébezoekers

In 2022 houden we voor de zesde keer op rij ons ontmoetings-evenement **Bakkie Doen?**. Tijdens deze editie openen we een pop-up café in het Utrechtse Griftpark. Vluchtelingen serveren de 5.000 belangstellenden een kop koffie én een goed gesprek. Daarnaast ontvangen 250.000 lezers van de Volkskrant en het AD een speciale Bakkie Doen?-bijlage en besteden Shownieuws, Radio 538 en Radio 10 aandacht aan het pop-up café.

[Bekijk de video](#)

514 jongeren aan de slag

In 2022 brengen we 514 Nederlandse jongeren en jongeren met een vluchtelingenachtergrond bij elkaar met ons project **Wake Up Your Mind!** In groepen werken zij minimaal tachtig uur aan een zelfbedacht project dat bijdraagt aan de integratie van vluchtelingen. Zij krijgen daarbij begeleiding van VluchtelingenWerk en volgen ook verschillende workshops. Het project is onderdeel van de maatschappelijke diensttijd (MDT) en zorgt voor meer contact tussen de twee doelgroepen en meer kennis over vluchtelingen in Nederland.

12.000 bezoekers nemen een kijkje

Tijdens de jaarlijkse Open azc dag in 2022 nemen, ondanks het slechte weer, 12.000 mensen een kijkje in een van de zestig deelnemende azc's. Zij doen er mee aan workshops en rondleidingen, genieten van internationale hapjes en muziek en gaan in gesprek met bewoners.

[Bekijk de video](#)

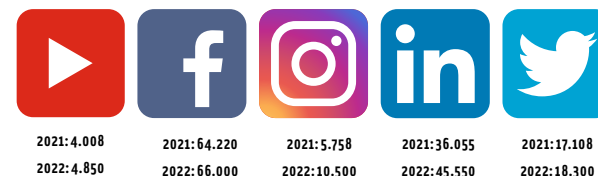

24.000 steunbetuigingen voor een betere opvang

24.000 mensen ondertekenen onze steunbetuiging 'Vluchtelingen zijn hebben een probleem' om aandacht te vragen voor de opvangcrisis. De 22-jarige Mo uit Jemen overhandigt de handtekeningen aan de Tweede Kamer, samen met onze aanbevelingen voor een betere opvang.

Sterk geluid

In 2022 stijgt het bereik op al onze sociale media kanalen. Op deze kanalen delen we persoonlijke verhalen van vluchtelingen en feitelijke informatie. Soms roepen we volgers op hun stem te laten horen, bijvoorbeeld via een petitie. Op die manier maken we het grote draagvlak voor vluchtelingen, dat er wel degelijk is in Nederland, duidelijk zichtbaar.

Opkomen voor vluchtelingen

Door overleg met ministerie en uitvoeringsorganisaties, lobby bij het parlement, juridische procedures, onderzoek, contacten met de media en via het mobiliseren van onze achterban, komen we op voor de belangen van asielzoekers en vluchtelingen.

Beleidsbeïnvloeding

Onze beleidsmedewerkers lobbyen voor en achter de schermen voor een beter vluchtelingenbeleid. **Lobby** is een zaak van de lange adem. Toch lukt het regelmatig om onderwerpen hoog op de politieke agenda te krijgen of veranderingen te bewerkstelligen.

Mede op ons aandringen vinden de volgende veranderingen plaats:

- De overheid draait haar voornemen om btw te berekenen over maatschappelijke begeleiding terug. Hierdoor krijgen gemeenten meer budget en blijft er dus meer geld over om vluchtelingen te begeleiden.
- Kernegezinsleden (ouders en kinderen) van Afghanen die al eerder zijn geëvacueerd naar Nederland krijgen óók recht op evacuatie. Tientallen gezinnen worden daardoor in veiligheid gebracht.
- De wachttijd bij het uitgiftepunt van documenten van de IND wordt ingekort. Daardoor kunnen vluchtelingen het opbouwen van hun leven sneller voortzetten.
- De wachttijd voor inschrijving van vluchtelingen in een gemeente (BRP-inschrijving) wordt ingekort. Daardoor kunnen vluchtelingen eerder beginnen met participeren.
- Er wordt vaker positief beslist op de gezinsherenigingsaanvraag van met name Eritrese vluchtelingen. Deze groep kreeg voorheen te maken met eisen waaraan zij onmogelijk kon voldoen. Zo is onder andere [Tesfamariam](#), die zijn schrijvende verhaal deelde in ons rapport [Web van Wantrouwen](#), eindelijk samen met zijn gezin.
- Vluchtelingen die niet op tijd slagen voor het inburgeringsexamen hoeven niet in alle gevallen de volledige lening voor inburgering terug te betalen. Er is nu aandacht voor hun persoonlijke situatie.

Suzan vluchtte ternaauwernood met haar drie zonen uit Syrië. Na een loodzware reis verblijven ze in een noodopvanglocatie, zonder zicht op de start van hun procedure. 'Ik ben bang dat mijn kinderen niet zullen weten wat een normaal leven is.'

[Lees het verhaal](#)

Op de agenda

Ook zetten we in 2022 (opnieuw) de volgende onderwerpen op de politieke agenda:

➤ **Minder belemmeringen op de arbeidsmarkt**

We grijpen de situatie van Oekraïense vluchtelingen, die wél direct na aankomst in Nederland mogen werken, aan om te laten zien hoe belangrijk toegang tot de arbeidsmarkt is voor asielzoekers. Daardoor komt er, ook in de Tweede Kamer, weer meer aandacht voor het wegnemen van belemmeringen op de arbeidsmarkt voor vluchtelingen.

➤ **Wachttijden asielprocedure**

Ook in 2022 blijven de wachttijden voor de asielprocedure oplopen. In november moet de IND nog 37.000 aanvragen behandelen. We blijven de noodzaak van structurele financiering en voldoende buffercapaciteit bij de IND benadrukken bij de politiek.

Situatie in noodopvang

In maart en oktober publiceren we quickscans met daarin informatie over de leefomstandigheden in de (crisis)-noodopvanglocaties en concrete aanbevelingen voor Rijk en gemeenten. Vanuit de Werkgroep *Kind in azc* vragen we om expliciete aandacht voor de schadelijke gevolgen voor kinderen, die vaak moeten verhuizen en niet kunnen spelen of naar school kunnen. Op de lange termijn pleiten we voor structurele en kleinschalige opvang in wijken en een wet om de opvang van asielzoekers eerlijk te verdelen over Nederland.

[Lees meer](#)

Strategisch procederen

Onze Commissie Strategisch Procederen start en ondersteunt rechtszaken als daarmee een grote groep asielzoekers of vluchtelingen wordt geholpen. In 2022 werkt onze commissie (mee) aan onder andere de volgende drie zaken. Daarnaast ondersteunen we ook verschillende partnerorganisaties in Europa en op Curaçao bij juridische procedures.

Tijdens het kort geding tegen de Staat en het COA lichten we toe dat de opvanglocaties met name is ontstaan door politieke keuzes, zoals bezuinigingen en het sluiten van azc's. We zetten al onze overwegingen en eisen op een rij in een speciale publicatie.

[Lees meer](#)

1 Bescherming voor politiek vluchtelingen

Politiek vluchtelingen moeten weer in aanmerking kunnen komen voor bescherming. De laatste jaren is dit haast onmogelijk omdat zij moeten bewijzen dat hun politieke voorkeur 'bijzonder belangrijk' is voor hun identiteit; iets wat in de praktijk niet te bewijzen valt. Onze zaak brengt een discussie over het onderwerp op gang. Verschillende rechters buigen zich op dit moment over de zaak.

2 Einde aan opschorten gezinshereniging

In oktober besluit het kabinet dat vluchtelingen een halfjaar langer moeten wachten op de hereniging met hun gezin om zo de druk op de opvang te verminderen. Wij helpen asieladvocaten deze hardvochtige maatregel aanhangig te maken bij de rechter. De ene na de andere rechter oordeelt in korte tijd dat de maatregel onwettig is. Uiteindelijk wordt de maatregel teruggedraaid.

3 Minimale eisen voor asielopvang

In september nemen we een drastisch besluit: we starten een kort geding tegen de staat. We eisen dat de opvang van asielzoekers en vluchtelingen aan de minimale wettelijke eisen voldoet (toegang tot drinkwater, drie maaltijden per dag, medische zorg, een bed en enige vorm van privacy). Kinderen moeten kunnen spelen en naar school gaan. Tijdens het kort geding lichten we toe dat deze opvangcrisis met name is ontstaan door politieke keuzes, zoals bezuinigingen en het sluiten van azc's.

De rechter stelt ons in het gelijk en oordeelt onder andere dat de opvang uiterlijk in juli 2023 weer aan alle minimale eisen moet voldoen. Ook mogen er per direct geen asielzoekers meer op straat slapen in Ter Apel of kwetsbare asielzoekers in de crisisnoodopvang verblijven. Voor minderjarige asielzoekers moet er binnen twee weken fatsoenlijke opvang zijn. De staat gaat in hoger beroep en ook daarin blijft het grootste deel van onze eisen staan.

Inburgering, participatie en werk

Vluchtelingen willen graag zo snel mogelijk bouwen aan een zelfstandige toekomst. Wij bieden inburgeringscursussen aan en zetten ons in om drempels weg te nemen die de gang naar de arbeidsmarkt belemmeren.

8.900 cursisten volgen een participatieverklaringstraject
8.900 cursisten volgen bij ons een workshop ter voorbereiding op het tekenen van de verplichte participatieverklaring. Tijdens deze workshops verkennen deelnemers met elkaar de betekenis van termen als vrijheid, gelijkwaardigheid, solidariteit en democratie en onderzoeken ze gezamenlijk hoe zij zelf kunnen bijdragen aan de samenleving.

Inburgering

Ter voorbereiding op het inburgeringsexamen bieden we inburgeringscursussen aan. Cursisten beoordelen onze inburgeringslessen in 2022 met een 8,1 (bron: kwaliteitsinstituut *Blik op Werk*).

- Onze inburgeringslessen worden gegeven door een NT2-docenten, ondersteund door vrijwillige klassenassistenten.
- Als cursisten met problemen zitten die de inburgering belemmeren, kunnen we laagdrempelig doorverwijzen naar onze maatschappelijke of juridische begeleiders.
- We koppelen waar mogelijk cursisten aan een vrijwillig praktijkcoach of een taalcoach met wie zij samen, buiten de lessen om, extra oefenen.

Aandacht voor participatie

Vanaf 2022 is participatie een belangrijk onderdeel van de inburgeringsplicht, naast de verplichte taallessen. Wij laten inburgeraars kennismaken met maatschappelijke organisaties en voorzieningen in de buurt. Ook stimuleren we hen om snel actief deel te nemen aan de samenleving, via cursussen, taalcoaching en vrijwillig of betaald werk.

RefugeeWork

In november lanceren we het fonkelnieuwe banenplatform [RefugeeWork.nl](https://www.refugeework.nl), waarmee we werkzoekende vluchtelingen koppelen aan werkgevers die ervoor openstaan een vluchteling in dienst te nemen. Op het platform kunnen werkzoekenden een profiel aanmaken en werkgevers vacatures uploaden. De vacatures worden automatisch vertaald naar elf talen, zodat ook vluchtelingen die pas zijn begonnen met Nederlands leren, ze kunnen lezen. Het platform is een gezamenlijk initiatief met Start Foundation en Spark Optimus.

De lancering van RefugeeWork.nl krijgt een koninklijk randje door de aanwezigheid van Koningin Máxima. Ook wordt tijdens de lancering direct de eerste arbeidsovereenkomst getekend.

[Bekijk de video](#)

Oekraïne

Eind februari valt Rusland Oekraïne binnen. Vanaf dat moment verzetten alle afdelingen en alle vrijwilligers en medewerkers bergen werk om de Oekraïense vluchtelingen bij te staan. Een beknopt overzicht.

86.000 Oekraïense vluchtelingen in Nederland

Vier miljoen vluchtelingen die binnen een paar maanden hun land verlaten, en dat in Europa: het is ongekend. Al snel wordt duidelijk dat we flink moeten opschalen om de ruim 86.000 Oekraïense vluchtelingen die naar Nederland komen te begeleiden.

Programma Oekraïne

Met behulp van financiering van het ministerie van Justitie en Veiligheid richten we het Programma Oekraïne op.

- In 2022 zijn zo'n 125 betaalde medewerkers en 550 vrijwilligers bij het programma betrokken.
- Wekelijks houden we ruim 100 spreekuren waar we in het begin veel vragen krijgen over verblijf, maar gedurende 2022 steeds vaker helpen met vragen over werk, taal of mentaal welzijn.
- Via een digitaal spreekuur kunnen vluchtelingen ons overdag en in de avonden bereiken.

We moeten flink opschalen om alle Oekraïense vluchtelingen bij te staan die in 2022 naar Nederland komen. Op onze website vertellen meerdere Oekraïners hun verhaal, waaronder Anastasiia. Ze deelt haar kamer in een oude legerbasis al maanden met een ander gezin: 'Niets blijft voor altijd hetzelfde. Daar klamp ik me aan vast.'

[Lees het verhaal](#)

263.000 bezoekers naar RefugeeHelp.nl Voor Oekraïense vluchtelingen gelden andere regels. Ook worden zij niet opgevangen in reguliere azc's, maar door gemeenten en bij particulieren. De behoefte aan informatie onder deze vluchtelingen is groot, maar ze zijn door de versplinterde opvang niet altijd gemakkelijk te bereiken door ons. In maart lanceren we daarom het platform RefugeeHelp.nl, als startpunt voor Oekraïense vluchtelingen in Nederland. Er staat onder andere informatie van 28 partnerorganisaties, van de IND tot het Rode Kruis. Ook heeft het platform een Telegram-kanaal met 4.000 abonnees en een bereik tot wel 17.500 mensen. RefugeeHelp.nl trekt 263.000 unieke bezoekers.

Kennis delen

We halen proactief informatie op bij ketenpartners om zo snel mogelijk zicht te krijgen op de regels die gelden voor Oekraïense vluchtelingen. We delen de informatie met collega's in het land en via onze Juridische Helpdesk met andere professionals. In totaal beantwoordt de Juridische Helpdesk 1.000 Oekraïne-gerelateerde vragen van vluchtelingen, gemeenten en andere partners. Vanaf half 2022 houdt de helpdesk een maandelijks juridisch webinar voor onze medewerkers en vrijwilligers op de Oekraïne-locaties en wekelijks een bijpraatsessie voor teamleiders.

'Plotseling schoot ik wakker: hoorde ik nou geweerschoten?'

Die nacht ontvluchtte de Oekraïense Julia met haar dochter Valerie haar land.

Ze wordt opgevangen op een passagiersschip en werkt bij het platform RefugeeHelp.nl

[Lees het verhaal](#)

Beleidsbeïnvloeding

Ook op beleidsniveau komen we op voor de belangen van Oekraïense vluchtelingen.

We pleiten onder andere voor:

- Duidelijkheid over hoe lang Oekraïense vluchtelingen in Nederland mogen blijven.
- Meer opvangplekken.
- Toegang tot bankrekeningen.
- Vergoeding van medische en psychologische zorg.
- De inzet van Oekraïense psychologen voor psychosociale hulp.
- Tolkenvoorziening.
- Toegang tot en recht op toeslagen.
- De belangen van derdelanders.

Daarnaast zetten we ons op veel meer manieren in:

- We breiden onze dienstverlening uit van azc's naar de gemeentelijke opvangcentra voor Oekraïense vluchtelingen.
- We begeleiden en informeren ruim 2.000 zogenaemde "derdelanders" uit Oekraïne (mensen die daar een tijdelijke verblijfsvergunning hadden) over hun positie en organiseren 120 groepsvoorlichtingen.
- We voeren 15 panelgesprekken door heel Nederland en nemen een enquête af bij 577 volwassenen en 200 tieners om de behoeften van Oekraïense vluchtelingen te inventariseren en hierin te voorzien.
- We passen diverse bestaande projecten van VluchtelingenWerk aan zodat ze goed ingezet kunnen worden voor vluchtelingen uit Oekraïne, zoals Time4You, ouderschapsondersteuning en arbeidsparticipatie.
- We ondersteunen vluchtelingen en gastgezinnen in de particuliere opvang via het consortium RefugeeHome (met het Rode Kruis, Takecarebnb en het Leger des Heils).

Internationaal

Europa bewaakt haar grenzen op steeds wreder wijze. Vluchtelingen worden snoeihard geweerd en organisaties die hulp bieden gecriminaliseerd. Een gemeenschappelijk en solidair Europees asielbeleid lijkt verder weg dan ooit. Wij bieden wél steun over de grens. Een greep uit onze internationale activiteiten.

25

partnerorganisaties slaan de handen ineen

We werken samen met koepelorganisatie de European Council on Refugees and Exiles (ECRE) in Brussel en met vijftientig lokale organisaties in tien verschillende landen in Europa en op Curaçao. **We trekken samen op** in de lobby, organiseren campagnes en voeren strategische procedures. Ook bieden we financiële steun en wisselen we kennis uit.

Tijdens ons werkbezoek aan Hongarije voeren we indringende gesprekken met hulpverleners en vluchtelingen over het bikkelharde grensbeleid. 'Mensen worden ernstig gewond teruggevonden langs de kant van een weg en daarna alsnog over de grens gezet.'

[Lees het verhaal](#)

Strijd tegen pushbacks

Aan de randen van Europa worden vluchtelingen met grof geweld terug de grens overgeduwd. We ondersteunen in 2022 lokale partnerorganisaties in **Hongarije, Kroatië, Griekenland** en op **de Balkan** om deze 'pushbacks' aan het licht te brengen en om juridische procedures tegen de verantwoordelijke autoriteiten te voeren.

Extra steun voor Hongarije

We bieden onze partnerorganisatie in **Hongarije**, de Hungarian Helsinki Committee (HHC), in 2022 extra steun om de grote groep Oekraïense vluchtelingen die er bescherming zoekt zo goed mogelijk bij te staan. Die werkzaamheden komen bovenop het werk dat HHC verzet voor slachtoffers van grensgeweld, want voor andere vluchtelingen blijft Hongarije bikkelhard.

Mentale en juridische steun

Vanuit ons Step Up Fonds helpen we zestien lokale organisaties en initiatieven van vluchtelingen. In 2022 gaat het om onder andere laagdrempelige online juridische hulpverlening in **Griekenland**, een samenwerking die mensenrechtenschendingen blootlegt aan de Spaanse grens en een programma voor mentaal welzijn voor Poolse hulpverleners die werken aan de grens met Belarus.

Onterechte deportatie en detentie

Dankzij onze steun geeft Human Rights Defense **Curaçao** in 2022 honderden – vooral Venezolaanse – vluchtelingen op het eiland juridisch advies en voorlichting. Ook voorkomt de organisatie tientallen onterechte deportaties en spannen we samen een juridische procedure aan waardoor tien vluchtelingen worden vrijgelaten uit de gevangenis.

Fondsenwervingsbeleid en resultaten

We zijn deels afhankelijk van de bijdragen van particuliere donateurs. Deze inkomsten zorgen ervoor dat de organisatie onafhankelijk kan blijven opereren als belangenbehartiger van vluchtelingen. We betrekken en informeren onze donateurs op verschillende manieren bij en over onze activiteiten. Onder andere via (e-mail)nieuwsbrieven. Ook ontvangen zij, op verzoek, drie keer per jaar het relatieblad VluchtelingenWerk Magazine. Daarnaast houden we bijeenkomsten voor donateurs en nodigen we hen uit om actief mee te doen aan acties voor vluchtelingen of ter bevordering van het draagvlak voor vluchtelingen. In 2022 slagen we erin om meer particuliere donateurs en aanzienlijk meer inkomsten via particuliere fondsenwerving te werven.

Wervingsmethoden

We zetten verschillende online en offline methoden in om te communiceren met onze achterban en om fondsen te werven, zoals sociale media, e-mailcampagnes, geadresseerde direct mailings en huis-aan-huis werving. We realiseren ons dat (potentiële) donateurs sommige methoden hinderlijk vinden en dat sommige methoden kapitaalintensief zijn. Daarom verkennen we nieuwe methoden om te communiceren met de doelgroep én waarmee we de doelgroep de gelegenheid kunnen geven om betrokkenheid te tonen en vluchtelingen te steunen.

91.000 donateurs: een sterke toename

Het aantal actieve donateurs groeit in 2022 naar ruim 91.000. Samen doneren zij een recordbedrag van ruim 10,9 miljoen euro, een stijging van bijna 9 procent ten opzichte van 2021. Ook het aantal donateurs dat ons werk structureel steunt stijgt. Dat zijn er in 2022 ruim 62.000. De inkomsten vanuit het reguliere donateursprogramma stijgen in 2022 met bijna 25 procent. Ons groeiende aantal donateurs laat zien dat de Nederlandse bevolking betrokken is bij vluchtelingen. De onmisbare steun van donateurs maakt het mogelijk om projecten uit te voeren en op diverse niveaus de belangen te behartigen. Na de uitzonderlijk hoge inkomsten vanuit nalatenschappen in 2021 zakten deze inkomsten in 2022 weer terug naar het te verwachten niveau van iets meer dan 600.000 euro.

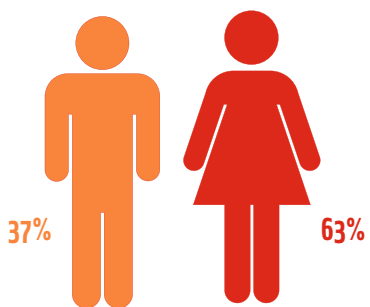

De onmisbare steun van donateurs maakt het mogelijk om op diverse niveaus de belangen te behartigen en projecten uit te voeren, zoals de Kindervakantieweken. 'Mogen we niet nog één weekje langer blijven?'

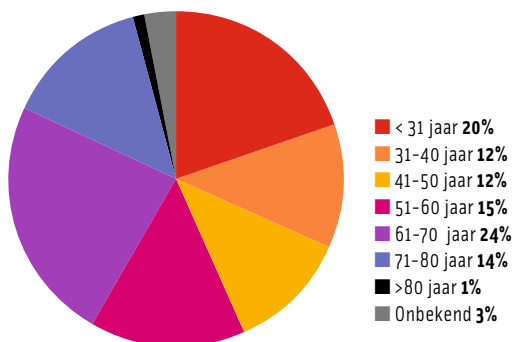
[Lees het verhaal](#)

Vrijwilligers in getallen (op 31 december 2022)

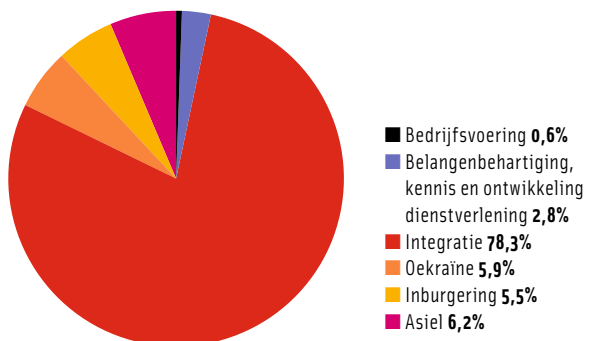
Aantal vrijwilligers: 9381

Leeftijd

Organisatieonderdeel in aantallen

Medewerkers en externen in getallen (op 31 december 2022)

875
fte

1.095
medewerkers

135
externe
medewerkers

25,2
uur per week gemiddeld

6,6 %
ziekteverzuim

369 fte
(536 medewerkers)

92 fte
(260 medewerkers)

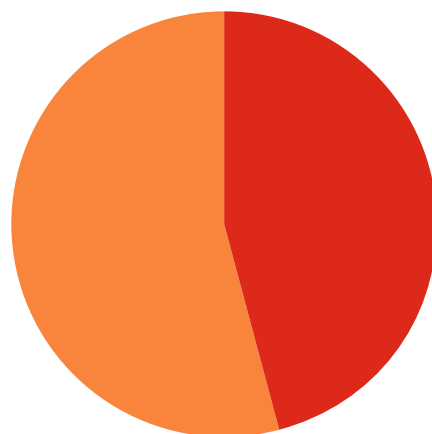
Leeftijd (% totaal fte)

- < 31 jaar 17%
- 31-40 jaar 22%
- 41-50 jaar 22%
- 51-60 jaar 27%
- >61 jaar 13%

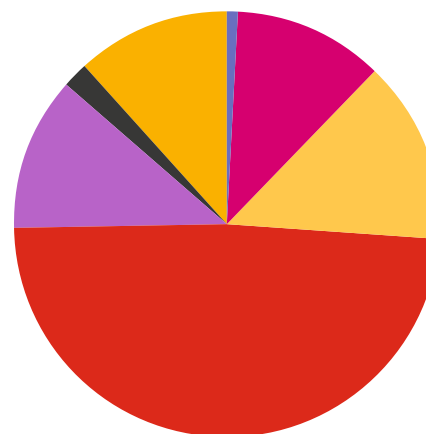
Gemiddelde leeftijd: **45,24**
Gemiddeld aantal dienstjaren: **5,07**

Soort dienstverband in fte

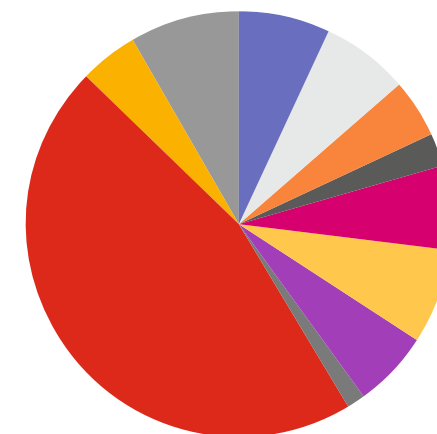
- Bepaalde tijd 46%
- Onbepaalde tijd 54%

Organisatieonderdeel in fte

- Bestuur en staf 1%
- Bedrijfsvoering 11,3%
- Belangenbehartiging, kennis en ontwikkeling dienstverlening 13,9%
- Integratie 48,6%
- Oekraïne 11,8%
- Inburgering 1,8%
- Asiel 11,6%

Functiegroep

- Management 7,0%
- Medewerker Bedrijfsvoering 6,8%
- Adviseur Bedrijfsvoering 4,5%
- Communicatie & voorlichting 2,4%
- Adviseur 6,5%
- Medewerker Projecten 7,0%
- Trainer 5,8%
- Trainee 1,4%
- Teamleider 45,9%
- Medewerker Integratie 4,4%
- Administratief medewerker 8,3%

Fondsen en steun

In 2022 werven we meer particuliere donateurs en aanzienlijk meer inkomsten via particuliere fondsenwerving dan het jaar ervoor. Het groeiende aantal donateurs laat zien dat de Nederlandse bevolking betrokken is bij vluchtelingen.

Naast de bijdragen van onze donateurs ontvangen we steun van de Nationale Postcode Loterij, de overheid en gemeenten, bedrijven en instellingen. We zijn ontzettend dankbaar dat wij ons dankzij deze steun kunnen blijven inzetten voor vluchtelingen.

NAVARA

VSBfonds,
iedereen doet mee

BAUSCH+Health

WAKULI

oranje
fonds

**VluchtelingenWerk komt op voor de rechten van vluchtelingen
en helpt hen bij het opbouwen van een nieuw bestaan in Nederland**

**VluchtelingenWerk
Nederland**

Postbus 2894

1000 CW Amsterdam

info@vluchtelingenwerk.nl

www.vluchtelingenwerk.nl

